

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΚ254	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5°, 6°, 7°, 8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΔΕΝ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

(3) ΠΕ
ΡΙΕ
ΧΟ
Μ
ΕΝ
Ο

Το μάθημα «Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης» εξετάζει τις θεωρητικές και πρακτικές διαστάσεις της διαπολιτισμικότητας στην εκπαίδευση. Θα διερευνήσουμε τις έννοιες του πολιτισμού, της εθνότητας, της ταυτότητας και της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, καθώς και τις προκλήσεις που θέτει η πολυπολιτισμική πραγματικότητα στα εκπαιδευτικά συστήματα. Το μάθημα θα αναλύσει τις εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές που στοχεύουν στην ένταξη και την ισότιμη συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών, ανεξάρτητα από την πολιτισμική τους προέλευση, με ιδιαίτερη έμφαση στην **ελληνική πραγματικότητα**. Θα εξεταστούν θέματα όπως η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, η διαπολιτισμική αγωγή, η αντιμετώπιση του ρατσισμού και των διακρίσεων, καθώς και η διαμόρφωση ενός συμπεριληπτικού σχολικού περιβάλλοντος. Οι φοιτητές/τριες θα αναπτύξουν κριτική κατανόηση των κοινωνικών, πολιτικών και παιδαγωγικών παραμέτρων της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και θα εξοπλιστούν με γνώσεις και δεξιότητες για να εργαστούν αποτελεσματικά σε πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά πλαίσια.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- **Ορίζουν και να διακρίνουν** βασικές έννοιες όπως ο πολιτισμός, η εθνότητα, η ταυτότητα, η διαπολιτισμικότητα και η πολυπολιτισμικότητα.
- **Αναλύουν** τις θεωρητικές προσεγγίσεις της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και τις εφαρμογές τους στην εκπαιδευτική πράξη.
- **Κατανοούν** τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προκύπτουν από την πολυπολιτισμική σύνθεση της ελληνικής κοινωνίας και του εκπαιδευτικού συστήματος.
- **Αξιολογούν κριτικά** τις εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές που εφαρμόζονται στην Ελλάδα για την ένταξη και την υποστήριξη μαθητών/τριών με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο.
- **Εντοπίζουν** και να αντιμετωπίζουν φαινόμενα ρατσισμού, ξενοφοβίας και διακρίσεων στο σχολικό περιβάλλον.
- **Σχεδιάζουν** και να υλοποιούν διαπολιτισμικές παρεμβάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα.
- **Αναπτύσσουν** διαπολιτισμικές δεξιότητες και ικανότητες επικοινωνίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία εμβάθυνσης την βιβλιογραφία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αποσαφήνιση εννοιών: Πολιτισμός, Εθνότητα, Ταυτότητα (ατομική, συλλογική, εθνική, πολιτισμική), θεωρητικές προσεγγίσεις της πολιτισμικής ταυτότητας, πολιτισμική ποικιλομορφία και πολυπολιτισμικότητα.

Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση: Θεωρητικές Προσεγγίσεις, Διαπολιτισμικότητα vs. πολυπολιτισμικότητα, μοντέλα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (π.χ., αφομοιωτικό, ενσωμάτωσης, πολυπολιτισμικό, αντιρατσιστικό, διαπολιτισμικό), στόχοι και αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διδακτικές στρατηγικές και δραστηριότητες για την προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης και επικοινωνίας, ρόλος του εκπαιδευτικού ως διαπολιτισμικός διαμεσολαβητής.

Μετανάστευση, Παλιννόστηση και Εκπαίδευση στην Ελλάδα: Ιστορική εξέλιξη της μετανάστευσης από και προς την Ελλάδα (δημογραφικά στοιχεία, κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά), εκπαιδευτικές ανάγκες και προκλήσεις για μαθητές/τριες με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας: Γλωσσική και επικοινωνιακή ανάπτυξη δίγλωσσων μαθητών/τριών, προγράμματα και δομές υποστήριξης για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

Ρατσισμός και Διακρίσεις στο Σχολικό Περιβάλλον: Έννοιες ρατσισμού, ξενοφοβίας, προκαταλήψεων, στερεοτύπων, διακρίσεων, μορφές ρατσισμού στο σχολείο (άμεσος, έμμεσος, θεσμικός), αντιρατσιστική εκπαίδευση: θεωρητικό πλαίσιο και παιδαγωγικές πρακτικές, παρεμβάσεις για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του ρατσισμού και των διακρίσεων.

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Μειονοτικές Ομάδες στην Ελλάδα: Εκπαίδευση των Ρομά: ιστορικό, προκλήσεις, εκπαιδευτικές πολιτικές, μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη: γλωσσική και πολιτισμική ταυτότητα, δίγλωσση εκπαίδευση, εκπαίδευση αλλοδαπών.

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Πρόσφυγες: Εκπαιδευτικές ανάγκες και δικαιώματα των προσφύγων, προκλήσεις για την ένταξη των προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, προγράμματα και καλές πρακτικές για την υποστήριξη των προσφύγων στην εκπαίδευση.

Διαπολιτισμική Επικοινωνία: Θεωρίες διαπολιτισμικής επικοινωνίας, πολιτισμικές διαφορές στην επικοινωνία (π.χ., λεκτική, μη λεκτική, αξίες, τρόποι σκέψης), ανάπτυξη διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης και ικανότητας, επικοινωνιακές δεξιότητες για την αποτελεσματική διαχείριση συγκρούσεων.

Δόμηση ταυτότητας σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον: παραδείγματα εθνοπολιτισμικών ταυτοτήτων από κοινότητες μεταναστών στην Ελλάδα αλλά και την ελληνική διασπορά.

Ανθρώπινα Δικαιώματα: οικουμενικότητα-σχετικότητα αξιών

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Θρησκεία: Ο ρόλος της θρησκείας στην

πολιτισμική ταυτότητα, η διαχείριση θρησκευτικών διαφορών στο σχολικό περιβάλλον.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	3X13=39
	Αυτοτελής μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	84
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τελικές γραπτές εξετάσεις στην ελληνική γλώσσα. Ερωτήσεις Σύντομης Ανάπτυξης (4/10) Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων (6/10) Δίνεται η δυνατότητα προαιρετικών εργασιών (+2 σε περίπτωση που το γραπτό των τελικών εξετάσεων είναι προβιβάσιμο). Απαλλακτικές εργασίες δεν προβλέπονται.	
	Σύνολο Μαθήματος	125

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Howe William A. & Penelope L. Lisi (2025). Διδασκαλία σε πολυπολιτισμικές τάξεις. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών στην ανάπτυξη επίγνωσης, την καλλιέργεια δεξιοτήτων και την ανάληψη δράσης, 4^η έκδοση (επιμ. Ν. Γοργνάς, Χ. Μαλιγκούδη, Θ. Μιχελακάκη). Εκδόσεις Τζιόλα.
- Μάγος, Κ. (2022). Το πέταγμα του Ερόλ. Κριτική διαπολιτισμική εκπαίδευση στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία. Εκδόσεις Gutenberg.
- Ζάχος, Δ. (2023). Διαπολιτισμική εκπαίδευση για την κοινωνική δικαιοσύνη. [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/10164>
- Γκόβαρης, Χρ. (2001). Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Εκδόσεις Ατραπός
- Γκόβαρης, Χρ. (2013). (επιμ.). Διδασκαλία και Μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο. Εκδόσεις Gutenberg.
- Δαμανάκης, Μ., Κωνσταντινίδης, Στ., Τάμης, Αν. (2014) (επιμ.). Νέα Μετανάστευση από και προς την Ελλάδα. Ρέθυμνο: KEME
- Ανδρούσου Αλ. & Ασκούνη Ν. (2011) (επιμ.). Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για

την εκπαίδευση. Εκδόσεις μεταίχμιο

- Κοντογιάννη, Δ., & Μιχελακάκη Θ. (2019). «Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και το δικαίωμα των εθνοπολιτισμικά «Άλλων» στην εκπαίδευση», στο: Ελευθεράκης Θ. & Οικονομίδης Β. (επιμ.). Παιδαγωγική και Κοινωνιολογία της Δημοκρατίας και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Διάδραση.
- Banks A. J. (2004). Εισαγωγή στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση. (επ. επιμ. Ευγ. Κουτσοβάνου). Εκδόσεις Παπαζήση.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά: